Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.500
Letna naročnina . . . . . L 3.000
Letna inozemstvo . . . . . L 4.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXII. - Štev. 15 (1095) | Gorica - četrtek, 9. aprila 1970 - Trst | Posamezna številka L 70

Umazana igra s Slovenci na Koroškem

Leta 1142 so prišli cistercijanski menihi v Vetrinj na Koroškem. Blizu sedanjega Celovca je zrastel nato mogočen samostan. Po ukinitvi redov v času cesarja Jožefa II. je samostan prešel v državne roke. Mogočno poslopje je od tedaj služilo zdaj temu zdaj drugemu namenu. Zadnja pobuda je bila storjena leta 1968. Samostan naj bi se tako preuredil, da bi ga lahko uporabila nedavno ustanovljena celovška univerza. Vendar je zvezna vlada na Dunaju — lastnik bivšega samostana — prišla do spoznanja, da vetrinjsko poslopje zaradi mnogih prezidav, ki bi bile potrebne, za celovško univerzo sploh ne pride v poštev; tudi koroška deželna vlada ni bila na nakupu zainteresirana. In tu se prične umazana igra s Slovenci na Koroškem, pri kateri je igrala najbolj podlo vlogo ne kaka socialistična stranka, temveč avstrijska Ljudska stranka, nekaka demokrščanska stranka, ki naj bi jo usmerjala načela krščanske strpnosti in sožitja.

VERIGA NIZKOTNIH SPLETK

Po dokončni odklonitvi koroške deželne vlade je bil vetrinjski samostan ponuden raznim avstrijskim in tudi inozemskim podjetjem, pa tudi škofijskemu ordinariatu v Celovcu. Vsi so nakup odklonili, ne morda zaradi tega, ker bi bilo ogromno poslopje predrago, ampak ker niso vedeli, kako naj bi ga gospodarsko donosno izrabili.

Ker ni bilo nobenega kupca, je sodnija razpisala za 3. september 1969 javno dražbo. Vse je kazalo, da bo Celovška Mohorjeva družba na dražbi edini interesent in da bo dobila samostan in nad 16 hektarjev vrtov ter raznih parcel v Vetrinju in ob Vrbskem jezeru za približno štiri milijone šilingov (sto milijonov lir). Da namerava kupiti samostan Mohorjeva družba, so vedeli le nekateri uradi, kjer je bilo treba dobiti razne podatke in dovoljenja. Uradna tajnost pa tajnost ni ostala.

Tako so ugledni krogi v Celovcu v tistih dneh sporočili Mohorjevi družbi, da vetrinjskega samostana kot slovenska ustanova ne bo nikdar dobila. Kljub temu je ona 18. septembra 1969 (medtem je bila dražba preložena od 3. septembra na 29. oktober 1969) napravila novo ponudbo za vsoto 5.709.493 šilingov. To je bila namreč najnižja cena, po kateri bi se mogel samostan kupiti tudi v prosti prodaji izven dražbe.

Sedaj šele se je pojavila koroška deželna vlada in ponudila za poslopje 5.800.000 šilingov torej približno 90.000 več kot Mohorjeva družba. Družbi je bil stavljen kratek rok do 13. oktobra zvečer, da lahko nudi več v primeru, če se za nakup samostana še zanima. Mohorjev odbor je bil tako ponovno prisiljen zasedati. Dne 13. oktobra popoldne je oddal novo ponudbo: sedem milijonov šilingov (175 milijonov lir).

Koroška deželna vlada dejansko za nakup ni bila zainteresirana. Na tiskovni konferenci je deželni svetnik izjavil, da je deželna vlada stavila svojo ponudbo le iz političnih vzrokov. Na posebni vladni seji so se štirje socialisti celo izrekli proti nakupu, medtem ko sta dva vladna svetnika Ljudske stranke in zastopnik liberalcev bili za nakup.

LJUDSKA STRANKA SE POSTAVI PROTI SLOVENCEM

Istočasno je sprožila Ljudska stranka po vsej Koroški akcijo za podpise, ki naj bi koroško vladno večino (tj. socialiste) prisilila, da sprejme od zvezne vlade na Dunaju ponujeni vetrinjski samostan. Zgleda, da ta podpisna akcija ni imela velikega uspeha. Če bi ga bila imela, bi rezultat podpisov pobudniki gotovo kje objavili. Vsekakor so se Slovenci spraševali, koliko verjetnost naj imajo še izjave deželnega vodstva Ljudske stranke, da hoče vsa vprašanja, ki se tičejo manjšine, reševati v razgovorih z manjšino, če isto vodstvo organizira podpisno akcijo in vabi vse nacionalne kroge, da s svojim podpisom omogočijo, da pride Vetrinj v posest dežele in ne v roke stare koroške slovenske ustanove Družbe sv. Mohorja.

Deželni svetnik Bacher, član krščansko (?) usmerjene Ljudske stranke, je po zadnji ponudbi Mohorjeve družbe skušal na vsak način najti diferenčno vsoto med ponudbo koroške deželne vlade in Mohorjeve družbe. Ker ni uspel, je 4. decembra 1969 naprosil Mohorjev odbor, da svojo ponudbo podaljša preko dobe volilnih bojev vse do 31. maja 1970. Toda Mohorjeva družba na to ni mogla pristati. 11. decembra je odbor Družbe podpisal zadevno kupno pogodbo, naslednji dan pa že plačal 60 % kupne vsote. 15. decembra bi bil potekel rok ponudbe Mohorjeve družbe in sodnijski pooblaščenec dr. Paternioner bi vetrinjski samostan predal Mohorjevi družbi.

Toda deželni svetnik Bacher ni miroval. Dosegel je, da je Banka za Koroško ponudila za vetrinjski samostan v zadnjem trenutku 100.000 šilingov več, tj. 7.100.000 šilingov. Tako je list »Volkszeitung« — glasilo Ljudske stranke na Koroškem — že 13. decembra mogel zmagoslavno poročati: »Grad Vetrinj zaradi prizadevanj deželnega svetnika Bacherja ne bo prodan. Kupila ga bo začasno Banka za Koroško kot zaupnik, kasneje pa se bo odločalo o nadaljnji uporabi gradu, ko bo razjasnjeno vprašanje dokončnega lastnika. S tem so postale brezpredmetne vse kombinacije, o katerih se je govorilo v zvezi s prodajo vetrinjskega gradu v zadnjem času.« List »Volkszeitung« še dodaja, da je združenje Koroških brambovcev zagrozilo, da se ne bo udeležilo slavnosti, ki jih namerava prirediti koroška deželna vlada 9. in 10. oktobra 1970 ob petdesetletnici koroškega plebiscita, če bo Mohorjeva družba prišla v last vetrinjskega samostana.

DRŽAVLJANI DRUGE VRSTE

Zaradi tolikih napadov v listih in v javnosti je Celovška Mohorjeva družba sporočila sodnijskemu pooblaščencu dr. Paternionerju, da svoje dosedanje ponudbe ne bo več niti podaljšala niti zvišala ter da z 20. januarjem 1970 odstopa kot interesent za vetrinjski samostan. Kot vzrok je v posebnem pismu navedla vsestranski politični pritisk nacionalnih krogov, treh avstrijskih strank (Ljudske stranke, socialistov in liberalcev), koroške deželne vlade in še posebno avstrijske zvezne vlade na Dunaju. Vsi ti so intervenirali tudi pri celovškem škofu proti Mohorjevi družbi, toda brez uspeha.

Vsa ta umazana igra v zvezi z nakupom vetrinjskega samostana je pokazala, da so Slovenci na Koroškem še vedno državljani druge vrste, saj se niti ne morejo poslužiti ustavno zajamčene pravice do svobodnega pridobivanja premoženja. Celo nemški list »Kleine Zeitung« je ugotovil, da so na Koroškem državljani, ki so pred postavo »enaki« (tj. Slovenci) in pa državljani, ki so pred postavo »bolj enaki« (mišljeni so Nemci).

Za krščansko usmerjene Slovence na Koroškem in za Mohorjevo družbo pa je bilo razočaranje tem večje, ker je bila prav demokrščanska Ljudska stranka tista, ki je dejansko preprečila, da Mohorjeva družba vetrinjskega samostana ni dobila. Seveda so tudi avstrijski socialisti prispevali svoj del — in o tem bomo poročali prihodnjič — a dejstvo ostane, da nosi glavno krivdo za izgubo vetrinjskega samostana Ljudska stranka. Kar ne moremo razumeti, da je moglo vodstvo Narodnega sveta koroških Slovencev svojim pristašem še svetovati, naj volijo avstrijsko Ljudsko stranko. Odgovor slovenskih volivcev pa je povedal svoje: starejši so množično volili za socialiste, mladi Slovenci pa za — komuniste. To je bil edini »uspeh«, ki ga je dosegla Ljudska stranka s svojo umazano igro do Slovencev pri zadnjih volitvah na Koroškem.

—ej

NOVA POTA AMERIŠKE ZUNANJE POLITIKE

V času predsedništva generala Eisenhowerja je severnoameriška zunanja politika zasledovala predvsem en cilj: komunizem obkrožiti z vrsto obrambnih pogodb. Tako je nastalo do petdeset takih pogodb. Toda ko bi morale te pogodbe zlasti v primeru vietnamske vojne stopiti v veljavo, so se podpisniki tako ali drugače svojim moralnim obveznostim izmaknili. Le Južni Korejci in Tajci so ostali dani besedi zvesti.

Ko je prišel Nixon na oblast, je brez posebnega hrupa začel spreminjati smer severnoameriški zunanji politiki. Zavrgel je misel, da mora prav Sev. Amerika spraviti ves svobodni svet pod eno streho za boj proti sovjetskemu in kitajskemu komunizmu. Zmeraj bolj pridobiva na veljavi spoznanje, da komunizmu ne škodi toliko ameriško nasprotovanje kot napake, ki jih delajo komunistični režimi sami. Vzemimo samo npr. Stalinov nastop proti Titu ali zadušitev upora na Madžarskem ali zasedbo Češkoslovaške! Moskva si je s temi potezami zapravila mnogo več simpatij kakor bi jih ji vzela ameriška protipropaganda. Nihče ne bo trdil, da je zrastel sovjetsko-kitajski spor na ameriškem zelniku, a vendar je tako globok in zaresen, da bi ga ZDA nikdar ne zmogle ustvariti. In velika otoška država Indonezija! Brez ameriškega posredovanja se je rešila komunistične nevarnosti. Na stotisoče komunistov je bilo tam pobitih, mnogo več kot jih je uspelo izločiti Sev. Ameriki v zapleteni vietnamski vojni.

NIČ NOVIH OBVEZNOSTI

Sev. Amerika stoji danes na stališču, da sme prevzemati le take obveznosti, ki jim bo kos. Zato se ne vznemirja več, če nekatere države v Južni Ameriki in Afriki silijo na levo. Naj le poiskusijo na lastni koži, kaj je socialistično gospodarstvo brez usposobljenih voditeljev! Če si sledijo ponekod zarote, upori in revolucije kar na tekočem traku, se ne razburja več. Saj ni za mednarodnega policaja, da bi vtikala nos v vsak prepir.

Danes se želi Sev. Amerika opreti le na države, ki zanjo res tudi nekaj pomenijo. To so predvsem Anglija v Evropi, Japonska in Indonezija v Aziji ter Avstralija. Vse so otoške države. Seveda pri tem ZDA ne smejo zanemarjati stikov s skupino celinskih držav (Zahodna Nemčija, Pakistan, Indija), a prve so zanjo pomembnejše. Zanje bi še šle »po kostanj v žerjavico, za druge pa ne«. To je dal Nixon dobro razumeti vsem slabotnim državam v tihomorskem prostoru, ko je januarja poslal na pot svojega podpredsednika Agnewa. Opozoril jih je, da si bodo morale najprej same pomagati in pokazati, da so vredne ameriškega zaupanja, nato bo šele prišla pomoč iz ZDA.

Nixon je prišel do zaključka, da se Sev. Amerika ne zna vojskovati s komunističnimi gverilci, vojaško še morda, gotovo pa ne politično. Zato je trdno odločen, da ne bo ponavljal poizkusov, ki bi bili vietnamskemu podobni. Če je samo Južni Vietnam še pred nedavnim vezal pol milijona armade ZDA in požrl sto tisoč milijonov dolarjev, potem bi širjenje vojne na področju jugovzhodne Azije pomenilo za Sev. Ameriko pravo brezno, ki bi potegnilo za seboj večji del ameriških oboroženih sil in gospodarskih rezerv.

ZADRŽANOST GLEDE KAMBODŽE

Tako bomo razumeli, da je Severna Amerika silno rezervirana, čeprav so v Kambodži odstavili protiameriško usmerjenega princa Sihanuka in je prišel na oblast general Lon Nol, ki odločno zahteva, da vietnamski partizani izpraznijo področje na vzhodu države, ki ga držijo že nekaj časa zasedenega.

Popolnoma drži, da imajo vietnamski komunisti na kamboškem ozemlju svoje enote, baze za oskrbo, opremo, urjenje, za zvezo, skratka: kamboško ozemlje služi vietnamskim partizanom kot zaledje za njihove napade na južnovietnamski teritorij. Vprašanje je le, če bo odstavitev Sihanuka kaj na tem stanju spremenila. Kamboška vojska je sama gotovo preslaba, da očisti svoje ozemlje nadležnih pritepencev. Saj šteje komaj 50.000 mož za vse svoje ozemlje 172.000 kv. kilometrov, medtem pa je rdečih gverilcev na obmejnem pasu proti Južnemu Vietnamu 60.000. Vse to pomeni, da kamboška vojska ni zmožna uveljaviti državne nevtralnosti, tudi če bi to hotela. Odstavljeni Sihanuk je to vedel, pa se je raje delal, da za vietnamske partizane ne ve nič in je tem bolj rohnel čez Severnoamerikance, v srcu zadovoljen, da so bili za policaja v Južnem Vietnamu.

Če bi to vlogo policaja Severnoamerikanci prevzeli še v Kambodži, bi samo sprožili državljansko vojno v tej deželi. Prej ali slej bi morali intervenirati sami, sprožila bi se nova akcija, ki bi ji ne bilo videti ne obsega ne konca. Zato je Sev. Amerika to pot oprezna. Noče, da bi udar v Kambodži, na prvi pogled njej v prid, postal bumerang, ki bi predvsem udaril njej v lice, Severnemu Vietnamu in rdeči Kitajski pa dal še več možnosti za vpliv in polastitev ključnih položajev.

Ugrabitve tujih diplomatov

V Latinski Ameriki so prišle v modo ugrabitve tujih diplomatov. Na ta način skušajo nasprotniki vlad, ki so na oblasti, tem vladam zmanjšati ugled, češ da niso zmožne zaščititi diplomatskih predstavnikov, obenem pa vlade izsiljujejo, da spuščajo na svobodo določeno število političnih jetnikov.

Tako je bilo na otoku Santo Domingo nedavno zamenjanih dvajset pripornikov za severnoameriškega diplomata. V Braziliji so lani v septembru ugrabili teroristi severnoameriškega poslanika Elbricka, kasneje pa še japonskega konzula. Obe ugrabitvi sta se srečno iztekli, ker so brazilske oblasti pristale na izmenjavo jetnikov.

V Argentini pa so člani levičarske Argentinske osvobodilne fronte (FAL) ugrabili paragvajskega konzula Sáncheza. Toda argentinske oblasti s teroristi sploh niso hotele razpravljati, tako da so se ugrabitelji znašli pred dilemo: ali konzula umoriti ali spustiti. Odločili so se v strahu, da bi jih javno mnenje drugače obsodilo, za spustitev.

Trdno stališče argentinskih oblasti je vplivalo tudi na gvatemalsko vlado, da je sklenila biti nepopustljiva, ko so gverilci ugrabili zahodnonemškega poslanika grofa Karla von Spretija. Ugrabitelji so zahtevali 700.000 dolarjev odkupnine in osvoboditev 25 političnih zapornikov. Toda gvatemalska vlada je ostala na vse te zahteve gluha. Vsa zadeva se je nato tragično končala. Teroristi so nemškega poslanika ubili. Seveda je javno mnenje zlasti v Zahodni Nemčiji silno ogorčeno. Država, ki ne zmore zaščititi tujih diplomatskih predstavnikov, ne zasluži, da jih ima. Mnogi tudi opozarjajo na dejstvo, da so gvatemalske oblasti v prejšnjih primerih, ko je šlo za severnoameriške predstavnike, vedno pristale na izmenjavo. So slednji diplomati več vredni kot ostali? Vsekakor pa je ta način borbe s strani gverilcev nemoralen in vreden obsojanja kakor preusmeritev letal, ki se tudi vedno bolj širi.

Za zadnjo senzacijo te vrste je poskrbelo devet japonskih maoističnih študentov, ki so veliko japonsko letalo s 131 potniki ter sedmimi člani posadke hoteli povesti iz Tokia v Sev. Korejo. Pristali pa so v Južni Koreji. Vse je zgledalo, da jim ne bo uspelo nadaljevati vožnje, toda japonske oblasti so v strahu, da se potnikom ne bi kaj zgodilo, dosegle pri južnokorejskih oblasteh, da je letalo, potem ko so se potniki izkrcali in se je japonski minister Yamamuro dal maoističnim študentom kot talec na razpolago, po petih dneh negotovosti moglo odleteti v Sev. Korejo. Zanimivo je, da so komunistične severnokorejske oblasti letalu s posadko vred, čeprav nima Japonska diplomatskih odnosov s Sev. Korejo, takoj dovolile odhod, marksistične študente pa priprle, češ da je treba šele videti, kakšnih idej pravzaprav so. Verjetno bodo ti mladi zanesenjaki doživeli še prenekatero neprijetno presenečenje in razočaranje.

Za pouk slovenščine na italijanskih šolah

V italijanskih dnevnikih naše dežele se zadnje mesece precej pogosto oglašajo razni dopisniki, ki obravnavajo zahtevo poučevanja slovenskega jezika na italijanskih šolah. Včasih gre za pouk na srednjih šolah, drugič za pouk na osnovnih šolah. Taki članki se skoro vedno zavzemajo za to, da bi se uvedel na omenjenih šolah pouk slovenščine kot tujega jezika in sicer tako, da bi dali dijakom možnost izbirati med slovenščino in kakim drugim tujim jezikom.

V nedeljo, 29. marca se je v dnevniku »Il Gazzettino« oglasil prof. C. A. Borioli, tajnik društva »Ansilme«. To je društvo, ki se poteguje za to, da bi se na osnovnih šolah vpeljal pouk modernih jezikov. Omenjeni članek zagovarja potrebo, da se na osnovnih šolah v deželi Furlanija-Julijska Benečija uvede pouk nemščine in slovenščine tako, da bi otroci lahko izbirali med enim in drugim jezikom.

Članek prof. Boriolija ni osamljen primer, temveč le eden v vrsti drugih, ki so pred njim zagovarjali isto potrebo in korist. Čutimo, da se danes tudi Italijani odpirajo v zunanji svet in da čutijo korist znanja tujih jezikov, zlasti še sosednjih narodov. Kot Slovenci se tega pojava samo veselimo, saj je poznanje jezika prvi pogoj za večje razumevanje in dobro sosedstvo. Čudimo se pa, da slovenski starši, ki bi lahko na zelo lahek način omogočili svojim otrokom znanje dveh jezikov že v osnovni šoli, vpisujejo svoje otroke v italijanske šole. Mar mislijo, da je slovenščina, ki jo morda doma govorijo, že dovolj, da morejo reči, da njih otroci »znajo slovenščino«? Italijanski starši postajajo modrejši kot oni.

Akcija za Baragovo beatifikacijo

21. junija bodo Hrvatje dobili svojega prvega svetnika v Nikolaju Taveliću. Razumljivo je, da se je ob tej veseli novici tudi v Sloveniji pomnožilo zanimanje za svetniška kandidata Antona Martina Slomška in Friderika Baraga. Četrta številka lista »Družina« prinaša obširno poročilo, kako poteka delo za razglasitev k blaženim velikega misijonarja Friderika Baraga. Iz tega poročila povzemamo glavne misli:

KAJ PRAVI POSTULATOR WOLF?

»V aprilu lanskega leta je sv. oče objavil nove določbe glede postopka za beatifikacijo. Postopek je poenostavljen. Določeno je, da svetniške postopke obravnava posebno sodišče, ki ga ustanovi ali škof tiste škofije, kjer je svetniški kandidat umrl, ali pa škofovska konferenca. Po novih pravilih škof potrebuje le dovoljenje iz Rima, da se postopek začne, prošnja za to pa mora biti zadostno utemeljena. Nato je kongregacija svetih obredov objavila posebna določila, kako naj škof tako prošnjo podpre. Po objavi teh določil — pravi postulator Wolf — smo v Ameriki spoznali, da so naše naloge iste, kot so bile prej. Da dokažemo nujnost, da se proces začne, smo začeli zbirati vse, kar je bilo o svetosti škofa Baraga napisanega od časa njegove smrti do danes. S tem sem se pečal vse poletje. Zbirati smo morali tudi vsa poročila o uslišanjih in pripovedovanja ljudi, ki so o Baragovi svetosti kaj slišali od svojih staršev ali prastaršev in drugih. Pokazalo se je, da je to zelo velika naloga.

Naslednja stopnja za ugotovitev svetosti je bila v tem, da Baragovo stvar uradno preiskujemo tudi v ljubljanski nadškofiji. Za to nalogo je bil lanskega marca določen vicepostulator dr. Vilko Fajdiga, dekan teološke fakultete v Ljubljani. Tudi on je zbral okrog sebe ljudi, ki naj bi mu pomagali pri delu, da bo delo pravočasno končano.

Ko je p. Bruno Košak, frančiškan iz Rima, strokovnjak za svetniške postopke, pregledal gradivo, ki smo ga zbirali več let, je izjavil, da bi mogli delo, ki je potrebno kot prva stopnja za postopek, dokončati v enem letu. Zdelo se mu je, da bi spričo tolikih dokazov Rim brez pomišljanja dal svoje privoljenje. Ko pa to dobimo, se lahko začne tako imenovani "apostolski postopek", ki ga vodi krajevni škof ali škofovska konferenca. Tako daleč smo torej z raznimi pripravami za proces. G. Jože Gregorič iz ZDA ima največ zaslug pri zbiranju vsega, kar se je pisalo o Baragu. Imeli smo srečo, da smo mogli najti skoraj vse. Sodišče bo lahko začelo z delom, kakor hitro bom pripravil potrebno gradivo.« Tako glavni postulator ali pospeševatelj kapucin Wolf, ki mu je bil nalogo poveril škof Baragove škofije Marquette v Sev. Ameriki msgr. Salatka.

ŠE DRUGE IZJAVE

P. Bruno Košak je na prošnjo postulatorja Wolfa odpotoval v Sev. Ameriko in si ogledal zbrano gradivo. Takole pravi: »Ko sem obiskal g. Gregoriča v Chicagu in urade v Marquettu, sem bil presenečen nad tolikim zbranim gradivom in da je bilo to delo izvršeno v skladu z arhivskimi pravili, po kakršnih delajo strokovnjaki za svetniške postopke v Rimu. Moja naloga je bila predvsem v tem, da pospeševalcem Baragove zadeve pomagam izbirati najboljše dokaze za to, da so škofa Baraga resnično imeli za svetnika in da njega, kakor tudi njegove pomočnike seznanim s podrobnostmi svetniškega postopka.«

Lansko leto se je mudil v Sloveniji pomožni škof iz San Francisca v Ameriki, Guilfoyle. Svoje vtise iz Slovenije in še posebno iz Baragovih krajev je popisal v listu »The Monitor«. Na kratko opiše Baragovo življenje doma in v Ameriki, nato pa nadaljuje: »Mogoče je bila Slovenija najboljša priprava za apostolsko delovanje med severnoameriškimi Indijanci. Njene gore, jezera, gozdovi in travniki, njeni vetrovi in snežni viharji so sposobni vzgojiti utrjenega junaka. Doma se je lahko pripravil na škornje in sneg, na čolne in kilometre dolga pota. Nešteta znamenja, kapelice in cerkvice po slovenskih gričih so škofa Baraga navdihovale, da je mogel zapisati: "Sneg je bil globok in hud. Toda rešitev ene same duše je vredna več kot milijoni tega sveta".«

V Ameriki je ustanovljena Baragova zveza, ki ima vsako leto svoje zborovanje. Zadnje je bilo 7. septembra na kraju, kjer je Baraga pred 115 leti ustanovil novo župnijo. Zbralo se je veliko članov in prijateljev Baragovega svetniškega postopka. Prisoten je bil tudi marquettski škof Sablatka, ki je osmi naslednik škofa Barage. Na zborovanju so sprejeli naslednji sklep: V letu 1970 bo Baragova zveza neutrudno delovala za širjenje zanimanja in pomoči za Baragovo stvar pod geslom: Baragova zadeva mora napredovati.

Vicepostulator dr. Vilko Fajdiga je v »Družini« objavil poseben poziv pod naslovom: Pospešimo korak! Pravi: »Dne 19. januarja sta minili 102 leti, odkar je misijonski škof Baraga zatisnil oči. Spomin na to nas zopet spodbuja k prizadevanjem, da bi bilo delo za njegovo stvar čimprej dokončano. Še potrebujemo v ta namen molitve in zaupanja, še moramo zbirati glasove o njegovi svetosti, še moramo razmišljati o uslišanjih na njegovo priprošnjo, še potrebujemo darov. Pa ne samo pri nas doma, po obeh Amerikah, v Avstraliji in sploh povsod, kjer živijo Slovenci, Baraga živi in uslišuje zaupne prošnje, nanj mislijo in zanj delajo, posebno pa še angleško govoreči prebivalci širnih pokrajin, kjer je Baraga misijonaril. Škof dr. Lenič se je lansko jesen o tem prepričal na lastne oči.

Izredno živahno delo in zanimanje za razglasitev Baraga za svetnika, ki ga opažamo po drugih deželah, naj tudi pri Slovencih doma poživi vse, kar bi postopku za Baragovo svetništvo moglo koristiti. Devetdnevnica naj se opravlja še kar naprej, Baragove podobice še jemljimo v roke, spomine na Barago še zbirajmo in pošiljajmo v Ljubljano, v stiskah se mu še priporočajmo in o uslišanjih še poročajmo, za Baragovo stvar se odpovedujmo temu in onemu, da bo delo steklo doma in v Rimu in se bomo mogli skoraj veseliti njegovega srečnega konca. Gotovo je: Baraga je pri Bogu in misli na nas, ki se k njemu zatekamo.

RAZNE NOVICE

Sto let slovaške knjižne družbe

Dne 23. aprila bo praznovala slovaška katoliška knjižna družba Spolok sv. Vojtecha stoletnico obstoja. Slovesnost bo v »slovaškem Rimu«, Trnavi. Na proslavo so povabili tudi zastopnika Družbe sv. Mohorja iz Celja in slovenske duhovnike.

Ne gre povsod navzdol

Lansko leto se je v filadelfijski škofiji v ZDA povečali število duhovniških poklicev za 25 odstotkov, medtem ko je v drugih škofijah padlo. Zmanjšalo se je pa število novih redovnic.

Tudi Baski imajo svojo mašo

Založba v San Sebastianu je konec februarja izdala novi red sv. maše v jeziku »euskera«, ki ga govorijo v baskovskih pokrajinah. Besedilo je pripravil baskovski liturgični svet in odobril Sv. Sedež. Uporabljali ga bodo v španskih škofijah Bilbao, San Sebastian in Vittoria ter v škofiji Bayonne v Franciji.

Izboljšanje ameriške televizije

Povprečno preživi otrok v Severni Ameriki, star pet do dvanajst let, pred televizijskim zaslonom vsaj pet ur, ob posebnih priložnostih pa tudi sedem ur na dan. Ameriški ljudje, ki so na splošno zelo zaposleni, so zelo zadovoljni, da se jim ni treba ukvarjati z otroki, ko sedijo pred televizijskim aparatom. To je povzročilo, da se je spremenil običajni odnos med starši in otroci, slednji pa so se preoblikovali v državljane neke »televizijske dežele«, ki ima včasih z resničnostjo le malo povezave.

Prav ta pripadnost »televizijski deželi« pa je začela v mladih gledalcih roditi kvarne sadove. Ameriška televizija je namreč preplavila — kot se je izrazil psiholog Eliot Daley — življenje otrok s smrtjo in uničevanjem na eni strani ter s prostaštvom in puhlostjo na drugi strani. »Današnji mladinci rastejo ob misli, da so uboj, goljufija, tatvina in zvijačnost povsem zakonita sredstva za dosego določenega cilja. Med reklamnimi oddajami venomer slišimo hvalnice materialnemu bogastvu, zato je pogled mladine na svet popolnoma drugačen od našega. V tistih prvih letih življenja, ko se oblikujejo značaji, je domišljija otrok preplavljena s krvjo.« Tako Eliot Daley.

Po statističnih podatkih pokaže ena sama televizijska postaja v svojem tedenskem programu skoraj osem tisoč nasilnih dejanj. Sredi lanskega decembra so videli otroci raznih starosti v treh dneh štirinajst ubojev.

Poklicni vzgojitelji in številni starši so zaradi tega začeli protestirati in zahtevati, da bi televizijske družbe črtale iz oddaj najhujše prizore nasilja. Tri največje televizijske družbe v Sev. Ameriki so sedaj na te zahteve pristale. Opustile bodo del dosedanjih sporedov in jih nadomestile z vzgojno pozitivnimi oddajami. Družba ABC je napovedala serijo, v kateri bo pokazano, kako živijo ljudje drugod po svetu. Televizijska družba CBS pa je povabila priznane pisatelje, naj priredijo za mladino najbolj priznane komedije iz svetovne književnosti ter napišejo zanjo izvirne televizijske igre. Starši in poklicni vzgojitelji zdaj čakajo, da se bodo napovedi in obljube spremenile v dejanja.

Francoski radio o peklu

Na francoskem radio-televizijskem programu je v okviru »Ljudskih oddaj« razpravljal pater Varillon, jezuitski teolog, o vprašanju, ali pekel obstoji. Najprej je povedal naravnost, da pekel obstoji. Pekel zahteva človekova svoboda. O peklu je Kristus jasno govoril in ne smemo tega iz evangelijev črtati.

Človeku se seveda takoj vriva vprašanje, kaj je pekel in kaj vemo o njem ter končno, kako se sklada z božjim usmiljenjem. Precej lahko je zavrniti nekatere ljudske predstave o peklu. Sodobnemu človeku take predstave le otežujejo pot vere. Treba je povedati tudi, da to, kar so razni mistiki povedali o kraju pogubljenja, ne obvezuje vere Cerkve. »To je le izraz, s katerim so hoteli povedati svoje duhovno izkustvo, ki se samo po sebi ne da popisati.« V vsej resnosti pa moramo sprejeti to, kar nam o peklu govori sveto pismo, ki uporablja podobo ognja, ki ne mine, in črva, ki ne neha glodati. Kar vemo o Bogu, namreč da nas ne neha ljubiti, je tudi treba upoštevati. Na drugi strani pa vemo, da je Bog ustvaril človeka svobodnega. Človek je zmožen izbirati stališče proti Bogu. Bernanos je nekje zapisal, da je pekel v tem, da ne ljubimo več Boga. Vse to je trdno in iz tega izvira vera stoletij, da pekel je. Predstavljati si pekla ne moremo, ker gre tu za duhovno stvarnost. S tem pa ni rečeno, da te stvarnosti ni.

P. Varillon je nazadnje še dejal, da ne smemo prezreti upanja, ki nam ga je Kristus dal. Rekel je namreč: »Nisem prišel ljudi pogubljat, ampak rešit.«

NAROD MED PET DRŽAV RAZDELJEN

O Bližnjem vzhodu se v zadnjih letih zlasti zaradi stalne napetosti med Judi in Arabci mnogo piše in govori. Eni kot drugi imajo mogočne zaščitnike, ki skrbijo, da se svetovna javnost zanje zanima.

Na Bližnjem vzhodu pa živi še drugo ljudstvo, ki je do sedaj doživelo malo lepih dni in se svet malo briga, kako je z njegovo svobodo. So to Kurdi, potomci starodavnih Medijcev in Skitov, ki so razdeljeni kar na pet držav. Najdemo jih v Sovjetski zvezi, v Perziji, Turčiji, Siriji, zlasti pa v Iraku. Tu jih je največ, nad dva milijona. Leta 1920 jim je mednarodna pogodba v Sevresu (Francija) priznala krajevno avtonomijo v okviru kasnejše države Irak, a Arabci tega sporazuma niso hoteli vzeti na znanje. Glavni vzrok je bil petrolej, ki ga je prav na kurdskem ozemlju največ.

Kurdi so se zatekli k uporu. Njega vodstvo je prevzel legendarni Mustafa el Barzani, ki je bil 12 let preživel v pregnanstvu v Sovjetski zvezi. Iraška vojska je z bombardiranjem uničevala kurdske vasi, Kurdi so pa hiteli razstreljevati naftovode. Po padcu iraške monarhije leta 1958 je prišlo do prvih pogajanj z novo vlado v Bagdadu, a premirje je bilo kmalu prekinjeno. Leta 1966 so Iračani pričeli s splošno ofenzivo, a so bili zavrnjeni. Končno je zadnje tedne prišlo do sporazuma. Kurdi so stopili v vlado, Arabci pa so jim priznali avtonomijo. A kdor iraške Arabce pozna, dvomi, da bo sporazum ostal v veljavi. Že vse prevečkrat so ga kršili.

Sicer so pa Kurdi na to že pripravljeni. Imajo svojo vojsko, posedujejo ozemlje, ki ga vlada v Bagdadu ne kontrolira, skromni so in delavni. Gojijo tobak in žito, imajo mnogo drobnice in tudi domača obrt je dobro razvita. Električne razsvetljave še ne poznajo. Dom jim osvetljuje plamen z ognjišča. Okoli ognja se zbirajo večer za večerom, tam si možaki prižgo pipo in povedo ali zvedo, kaj je novega po svetu. Pri tem pijejo čaj. Pravijo, da ga vsak Kurd popije petnajst skodelic na dan.

Kurdom zelo manjka šol in zdravniške oskrbe. 85 odstotkov je še nepismenih. Med Kurdi močno razsaja tuberkuloza in povprečna življenjska doba je kratka. Ni zdravnikov, bolničark in bolnišnic. Razumeli bomo zato, zakaj se Kurdi tako vztrajno borijo za svojo avtonomijo. Šele ta jim bo dala možnost nemotenega razvoja.

Omenili smo predvsem Kurde v Iraku. T. so bili doslej najbolj zapostavljeni. Po ostalih državah vsaj zatirani niso, čeprav morajo uživati bridko usodo manjšin. In to ob dejstvu, da jih je skupaj dvanajst milijonov. Interesi velesil so glavni krivec, da po prvi svetovni vojni niso prišli do svoje države. Tedaj je razpadlo turško cesarstvo, a Kurdi so postali plačilno sredstvo drugih. Če kdo, Slovenci njih usodo razumemo in z njimi sočustvujemo. Tudi mi smo ostali po prvi vojni razdeljeni na štiri države. In ta razdelitev traja še danes.

Bralci pišejo

Rehabilitacija okupatorjev

Januarja letos so v Italiji, Nemčiji in na Japonskem, treh poglavitnih napadalnih državah druge svetovne vojne, začeli s kazanjem do sedaj najdražjega jugoslovanskega filma »Bitka na Neretvi«. Film je bil izdelan v jugoslovansko-nemško-italijanski koprodukciji. Zanjo so finančniki iz bivših okupatorskih dežel dali 90% sredstev. Seveda so zaradi tega lahko tudi vplivali na vsebinsko usmerjenost filma.

Značilno je, da so tako partizanski junaki kot nacifašistični zavojevalci prežeti z osnovno človečnostjo, ne čisto beli, a tudi ne povsem črni nasprotniki v boju, plemeniti v spopadu in velikodušni v zmagi ali porazu. Ni več herojev na pravi (tj. komunistični) strani, a tudi ne več »fašističnih zveri« na krivi strani. Saj so se vsi borili za ideale; samo zmagali so pač močnejši in malce bolj pravi...

Edini neljudje v filmu, nevredni kakršnega koli človeškega, zgodovinskega, idejnega ali političnega razumevanja, kaj šele opravičenja in odpuščanja, kakršnega so deležni Nemci in Italijani, so Titovi domači nasprotniki, srbski četniki in drugi. Za te ni ne objektivnosti in ne milosti. So izdajalci, krvoloki, živalsko nemoralna bitja.

Spričo vsega tega je »Bitka na Neretvi« hote ali nehote postala rehabilitacija okupatorjev Jugoslavije. Tako film očitno razume kritika v Nemčiji in Italiji. Rimski desničarsko usmerjeni list »Il Messaggero« pravi: »Plemenitost režiserja Bulajića do sovražnikov je simbol zgodovinske presoje ter posledica umetniške dozorelosti.« Zahodnonemški dnevnik »Abendpost« pa dodaja s svoje strani: »Film se ogne črnogledemu prikazovanju značajev ter rajši podaja njihove plemenite odtenke.«

Vse prav! Toda da so vsi sovražniki jugoslovanskih narodov imeli plemenite odtenke, le nasprotniki partizanov med domačim ljudstvom ne, ni to mar nov dokaz, da ima jugoslovanski komunizem človeški obraz za vsakega tujca, le za pripadnike lastnih narodov ne, če so med revolucijo stali na drugem bregu. Očividno sedanjim vodnikom v Jugoslaviji še vedno ni za narodno spravo. Pa bi bil po 25 letih zmage nad okupatorjem že čas tudi za to.

J. D., München

Slonova usluga slovenstvu

Prijetno so me presenetile velike obcestne reklame bratov Grgič, ki so se pred dnevi pojavile na Tržaškem. Prijetno pa so me presenetile zato, ker so dvojezične! Tako je prav, da se naši obrtniki in trgovci zavedajo važnosti, ki jo ima dvojezičnost ne samo v trgovskem smislu, temveč tudi v narodnostnem. Prav bi pa bilo, da bi tudi slovenska podjetja, ki postavljajo svoje napise pri nas, občutila to potrebo in postavila povsod dvojezične napise. To naj bi storilo tudi ljubljansko hotelsko podjetje »Slon«, ki je te dni postavilo ob cestah svoje velike reklamne napise, žal samo v italijanščini! Kot da ne bi ogromno število zamejskih Slovencev prenočevalo letno v tem hotelu. Avstrijskim in nemškim podjetjem se še sanja ne, da bi na Južnem Tirolskem postavila napise samo v italijanščini. Pri nas pa se na take stvari rado pozablja.

M. B., Trst

Obnova kateheze

Posebna komisija pri italijanski škofovski konferenci se že več let bavi s vprašanjem novih katekizmov in obnove kateheze ali poučevanja verouka otrokom, mladini in odraslim.

Pred kratkim je omenjena komisija izdala knjigo z naslovom »Il rinnovamento della catechesi« (Obnova kateheze), ki so jo odobrili skoraj vsi italijanski škofje. To je knjiga, ki bo služila kot podlaga (documento base) za vse katehetsko delo in zlasti za sestavo novih katekizmov. Kratko rečeno: v tej knjigi je povedano, kaj je kateheza; kakšen cilj in pomen ima; katere so osrednje resnice, ki se jih mora dotakniti sodobna kateheza; komu je namenjena kateheza; kdo je lahko »katehet«; kakšne metode naj se poslužuje; kateri so njeni viri itd. (Nekaj podobnega je izdala tudi nemška škofovska konferenca).

Slovenci sami si takih dokumentov ne moremo privoščiti, čeprav bi nam bili zelo potrebni. Poskrbimo zato, da nam delo drugih narodov ne ostane nepoznan in mrtev zaklad.

L. Š.

S TRŽAŠKEGA

Poslanec Belci imenovan za državnega podtajnika

Demokrščanski poslanec Corrado Belci, ki je bil izvoljen v tržaškem volilnem okrožju, je bil imenovan za podtajnika v ministrstvu za zunanjo trgovino v novi Rumorjevi vladi.

Belci je bil prvič izvoljen za poslanca leta 1963. Na volitvah leta 1968 so mu tržaški demokrščanski volivci ponovno izrekli zaupanje. Mladi tržaški poslanec je po poklicu časnikar. Politično se je začel udejstvovati še zelo mlad. Bil je celih pet let pokrajinski tajnik KD, sedaj pa je član pokrajinskega in deželnega odbora ter vsedržavni svetovalec. Pripravil je več zakonskih osnutkov, ki zadevajo predvsem tržaške gospodarske probleme. Pred časom je skupno z nekaterimi drugimi poslanci izdelal zakonski osnutek za slovenske šole. Na žalost pa se prav v tem pogledu ni še nič premaknilo z mrtve točke.

Ko poslancu Belciju, ki je do Slovencev odprt, čestitamo, se mu obenem priporočamo, da bi še nadalje z vse večjo avtoriteto ščitil tržaške interese in da bi še naprej ostal naklonjen potrebam Slovencev.

Čestitamo!

Cerkveni pevski zbor in Slomškov dom iz Bazovice čestitata novoporočencema Meri Brce, svoji zvesti in delavni članici in Silvotu Ozbiču. Poroka je bila sklenjena na belo nedeljo v bazoviški cerkvi.

Tramvaj je izginil s tržaških ulic

V torek, 31. marca je ob desetih zvečer zadnji tramvaj, ki je privozil z Elizejskih poljan v remizo pri Sv. Ivanu, zaključil obdobje tržaškega tramvaja. Le-ta je začel voziti leta 1883, sprva na konjsko vprego, od leta 1900 pa na električni pogon. Med obema vojnama je tržaški tramvaj doživel največji razmah: na enajstih progah je obratovalo kar 124 vozil. Po drugi svetovni vojni se je začel tramvaj postopno umikati trolejbusom in avtobusom. Zadnja proga, ki je še obratovala, je bila številka devet. Povezovala je Sv. Ivan z Elizejskimi poljanami v novem pristanišču.

Zadnja vožnja tržaškega tramvaja je naravno pritegnila mnoge radovedneže, ki so ga spremljali do konca poti, si delali posnetke v spomin in si skušali odnesti kak del vozila domov, če ne drugega, pa vsaj vozne listke. Iz tramvaja so potniki, večinoma Svetoivančani, mahali z rutami in dežniki, odzdravljali pa so jim pešci s pločnikov. Veselemu sprevodu so se pridružili še mnogi avtomobili in vozači motornih vozil. Med neprestanim hupanjem so opozarjali na konec tramvaja. Odgovarjali so jim stoječi pred gostilnami, ki so ob spremljavi harmonike prepevali stare tržaške pesmi.

Edini tramvaj, ki ga Trst premore, je sedaj še openski tramvaj, ki ga namerava občinska uprava ohraniti še naprej, ker je zaradi posebnega vlečnega sistema nekaj posebnega.

Slovar slovenskega knjižnega jezika

Leto 1970 bo ostalo v slovenski kulturni zgodovini za zmeraj važno leto, ker smo dobili prvi zvezek Slovarja slovenskega knjižnega jezika. To je bila res prepotrebna knjiga, ki smo jo pogrešali vsi, ki imamo opraviti s slovenščino v šoli ali izven nje; pogrešali so jo morda najbolj naši dijaki in vsi tisti, ki se učijo slovenskega jezika.

KAJ JE NOVI SLOVAR

Kaj so slovarji, ve vsak, kdor se je učil kakega tujega jezika. Toda do sedaj smo Slovenci poznali le take slovarje, ki so prevajali besede v drug jezik: npr. italijansko-slovenske slovarje, nemško-slovenske in podobne. To so bili slovarji, ki so pomagali pri učenju slovenskega jezika. Toda rabili smo slovar, ki bi pomagal pri učenju slovenskega jezika. Takega slovarja pa že dolgo ni bilo več dobiti. Prvi, ki je poskušal dati Slovencem tako knjigo, je bil Pleteršnik. Toda ta slovar je izšel že leta 1895 in ga ni nikjer več dobiti. Poleg tega je slonel na nemščini, ki danes ni več učni jezik za Slovence. V tej stiski smo si pomagali z raznimi pravopisi, ki so bili nekateri prav dobri. Toda pravopis ne more nikdar nadomestiti resničnega slovarja. Drugi narodi so imeli slovarje svojega jezika že davno, in sicer v velikih in tudi v priročnih izdajah. Zato smo večkrat z zavistjo gledali npr. na Italijane, ki imajo razne slovarje svojega jezika. No, sedaj bo te zavisti konec. Tudi Slovenci smo na tem, da dobimo velik slovar slovenskega jezika. Pravim, da smo na tem, kajti izšel je šele prvi zvezek, ki mu bodo sledili še štirje drugi. Celotno delo je namreč predvideno, da bo imelo pet zvezkov. Prvo navdušenje nam je nekoliko pogasila izjava, ki smo jo slišali po ljubljanski televiziji, da bomo morali na izid vseh petih zvezkov čakati še precej dolgo. Rekli so, da ne bo mogoče pripraviti posameznih zvezkov hitreje kot v razmaku treh let. Torej vsaka tri leta po en zvezek. To je res nekoliko dolgo za tako potrebno knjigo. Toda izdajatelji in prireditelji trdijo, da iz praktičnih razlogov ni mogoče pobude pognati hitreje naprej.

KAKŠEN JE NOVI SLOVAR

Slovar slovenskega jezika je precej debela knjiga večjega formata, saj šteje 844 strani teksta in 62 strani uvodnih navodil. Tiskana je na lepem in zdi se da tudi na trpežnem papirju, vezana v usnje ali polusnje, kakor se spodobi za tako knjigo, ki mora služiti desetletja. Pričujoči prvi zvezek obsega besede od A do H. Natisnili so slovar v 15.000 izvodih. To ni veliko, saj bi ta slovar moral imeti v svoji knjižnici vsak količkaj izobražen Slovenec in, če mogoče, vsak slovenski študent. Posebno pa še vse slovenske šole. Slovar bo sam na sebi za praktične šolske potrebe prevelik, saj pet knjig ne bo mogel noben študent nositi v šolo. Zato bo potrebno izdati tudi manjšo šolsko izdajo v eni sami knjigi, podobno kot imajo to drugi narodi, npr. Italijani v Zingarelliju.

V uvodu izvemo, da je slovar izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani in pa njen Inštitut za slovenski jezik. S slovarjem, je tam rečeno, bomo Slovenci dobili delo, ki bo skušalo kolikor mogoče zadostiti potrebam naše današnje splošne kulturne stopnje. To je naš prvi izčrpnejši enojezični, razlagalni slovar, sestavljen dobrih sedemdeset let po Pleteršnikovem.

O zgodovini tega slovarja zvemo, da so ga imeli v načrtu od leta 1929, toda z delom so začeli šele leta 1945 pod vodstvom prof. Ramovša. Po Ramovševi smrti leta 1952 je zbiranje gradiva za slovar zastalo za kratek čas, potem pa se je od leta 1954 dalje nepretrgano nadaljevalo. V slovarju bo zajeto bogastvo slovenskega jezika nekako od leta 1900 dalje. Računajo, da bo v njem okrog 110.000 gesel, to je besed, vendar brez osebnih imen. Če obsega slovenski jezik 110.000 tisoč besed, ni ubog, kot menijo tisti Slovenci, ki svojega jezika ne poznajo. Slovar je tako urejen, da ima vsaka beseda najprej razlago, kaj pomeni, nato sledijo razni zgledi o rabi besede. Včasih so taki zgledi dolgi po celo stran. Iz danih primerov šele prav izstopa bogastvo in prožnost našega jezika, ki moremo v njem izraziti vse odtenke misli in čustev, izstopa pa tudi plastičnost slovenske govorice, ki je polna prispodob v svojem izražanju. Ob tem slovarju se človek šele zave, kako revno je velikokrat poznanje slovenščine pri Slovencih. Res premalo poznamo svoj jezik in premalo se ga učimo!

NEKAJ NI PRAV

Pri listanju novega slovarja sem se ustavil tudi pri besedi »bog« in to iz radovednosti, kakšno stališče zavzema ta slovar pri razlagi besede »bog« in pri nje pisanju. Razlaga in primeri zavzemajo več kot en stolpec. Razlaga je pravilna, zgledi številni. Iz njih je razvidno, kako pogosto rabi slovenski človek besedo »bog« v raznih prislovnih zvezah. Kar se pisanja besede »bog« tiče, se z novim slovarjem v glavnem strinjamo, saj ko razlaga besedo »Bog«, jo piše z veliko začetnico, ko misli na krščanskega Boga: »vsemogočni Bog; gospod Bog«. Vendar ko med primeri navaja besede Kristusove, zapiše besedo »Bog« z malo začetnico: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega in bogu, kar je božjega.« Besede so vzete iz evangelija. Četudi jih vzamemo kot prislovico v pomenu: Dajte vsakemu, kar mu gre, bi morali besedo Bog pisati z veliko začetnico in ne z malo zaradi vira, iz katerega je vzeta.

Zaključujemo to poročilo z željo, da bi si ta slovar oskrbele tudi vse slovenske šole v zamejstvu, saj gre za delo, ki bo služilo dolga desetletja in ne bo tako kmalu ponatisnjeno. Naklada, kot omenjeno, je omejena. **(r+r)**

Seja odbora Slovenskega ljudskega gibanja

Na seji dne 1. aprila je odbor Slovenskega ljudskega gibanja proučil politični položaj v zvezi s splošnim političnim razvojem in v predvidevanju upravnih volitev, za katere so v teku priprave. Za skupen nastop Slovencev, ki bo tudi tokrat jasen dokaz naše življenjske sile, bo Slovensko ljudsko gibanje samo in v okviru Slovenske skupnosti zagovarjalo povezavo z vsemi slovenskimi strankami, ki bodo dokazale demokratični ustroj in ustrezne programe.

Tudi druga vprašanja naše zamejske politike so prišla na spored. Odbor SLG je med drugim izrekel željo, da bi deželna enciklopedija Furlanije-Julijske Benečije, ki je sedaj v pripravi, dostojno predstavila javnosti tudi življenje in delo naše narodne skupnosti v tej deželi. Nadalje je odbor z veseljem sprejel na znanje poročilo o vstopu dr. Dolharja v tržaški občinski odbor ter izvolitvi pisatelja Rebule v deželno komisijo za kulturo. Svoje zadovoljstvo je tudi izrazil nad odločitvijo slovenskih obrtnikov, ki so na volitvah upravnih organov predstavili svojo slovensko listo.

70-letnica prof. Vita Levija

Ob 70-letnici tržaškega skladatelja in muzikologa prof. Vita Levija je bil v gledališču Verdi simfonični koncert, na katerem je simfonični orkester pod vodstvom dirigenta Luigija Toffola izvajal vrsto slavljenjčevih skladb. Ob tej priliki je tržaški župan Spaccini izročil jubilantu zlat pečat iz 14. stoletja, rektor univerze prof. Origone pa je spregovoril o jubilantovih zaslugah, ki jih ima kot profesor glasbene zgodovine na tržaškem vseučilišču.

Predavanje v Slov. kult. klubu

Na sedežu v ul. Donizetti v Trstu, kjer se vsak teden v Slovenskem kulturnem klubu zbirajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol, je v sobodo, 4. aprila predaval časnikar in pisatelj Franc Jeza. Predavatelj, ki je začel svojo plodovito publicistično dejavnost že pred vojno v raznih slovenskih revijah, med katerimi v kvalitetnem »Dejanju«, je govoril dijakom o svojih izkušnjah v zloglasnem nemškem uničevalnem taborišču Dachauu.

Novogoriško gledališče v Bazovici

V petek, 17. aprila bo nastopilo v Bazovici novogoriško gledališče z veseloigro »Matiček se ženi«. Začetek ob 21. uri. Upamo, da se bodo naši vaščani odzvali v velikem številu in se prijetno zabavali. Zadnje gostovanje Slovenskega gledališča iz Trsta v naši kino dvorani s prelepo Finžgarjevo igro »Naša kri« je bilo odlično po izvajanju, žalostno pa zaradi sramotno majhne udeležbe. Popravimo sedaj to z večjo udeležbo!

Dva kmetijska tečaja z uspehom zaključena

Pred velikonočnimi prazniki sta se na Tržaškem končala dva tridesetdnevna kmetijska tečaja. Prvi je bil prirejen v Mavhinjah, kjer so obravnavali bolezni in škodljivce na vrtu, drugi pa v Borštu, kjer so bili na sporedu bolezni in škodljivci na trti. Zgodilo se je, da je bila ta snov prvič obravnavana v takem obsegu. Zato sta tečaja vzbudila veliko pozornost in pritegnila lepo število stalnih obiskovalcev. Predavanje so poživljale številne slike v barvah in tako olajšale dojemanje ne prav lahkega predmeta. Takšen pouk je zelo koristen in spričo hitrega napredka kmetijske tehnike tudi nujno potreben še posebno na področju uporabe različnih kemičnih sredstev, ki so namenjena zatiranju bolezni in škodljivcev na kmetijskih rastlinah. Tečaja, ki ju je vodil inž. Janko Košir, sta potekala v slovenščini. Izpitna komisija je bila z uspehom zelo zadovoljna in je izrazila vso pohvalo tečajnikom ter predavatelju.

★

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 12. do 18. aprila 1970

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 21.00 Četrtki gospe Julije (3). — Drugi: 19.30 Glasbeni program. 22.00 Na mejah Arizone, film.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Italijanska filmska komedija: Stražnik, brigadir in maršal. — Drugi: 21.15 Fidelio.

Torek: Prvi 18.45 Vera danes. 21.00 Četrtki gospe Julije (4). — Drugi: 21.15 Druga razsežnost. 22.15 Zdravstvo danes.

Sreda: Prvi: 21.00 Odporniške republike. — Drugi: 21.15 Film. 23.15 Ital. kronika.

Četrtek: Prvi: 21.00 Politična tribuna. 22.00 Za vsako ceno. — Drugi: 22.15 Srečanje v boksu.

Petek: Prvi: 13.00 Harlem spomladi. 18.45 Simfonični koncert. 21.00 TV-7. 22.00 Nagibinove zgodbe (1). — Drugi: 21.15 Kapitan Coignet.

Sobota: Prvi: 21.00 Glasbeni program. 22.15 AZ: kako in zakaj. — Drugi: 21.15 Telefilm. 22.05 Poklic zmagati. 23.00 Sedem dni v parlamentu.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 12. do 18. aprila 1970

Nedelja: 10.50 Otroška matineja. 16.30 Gora - ameriški film. 18.15 in 19.15 Nogomet Jugoslavija : Madžarska.

Ponedeljek: 17.50 Pravljica o polomljeni lutki. 20.35 Mirko Kovačič: Posvečeno Antonu - drama. 22.15 Srečanje z Witoldom Gierszom.

Torek: 17.15 Veselje v glasbi. 19.05 Otrok nam kljubuje. 19.25 Vizualne komunikacije. 20.35 Upor - japonski film.

Sreda: 18.45 Obrežje - oddaja za italijansko narodn. skupino. 19.20 Svetloba onkraj sence - reportaža. 20.35 Kruno Cipci: Doktor Petelin - opera. 22.05 Nogomet Celtic : Leeds United - posnetek.

Četrtek: 8.00 Apollo 13. 17.15 Vesoljska ladja Apollo 13. 18.30 Zgodbe s popotovanj. 19.05 Enkrat v tednu. 19.20 Zabava vas Jerry Lewis. 20.35 H. James: Portret neke gospe. 21.20 Kulturne diagonale: Večer z Majakovskim. 21.50 Zgodbe za vas.

Petek: 16.10 Apollo 13. 17.45 David Copperfield. 20.35 Dekleta s Španskega trga - ital. film.

Sobota: 17.45 Po domače s triom Slavka Žnidaršiča in Veselimi hmeljarji. 18.10 Vošnjak: Lepa Vida - TV igra. 19.20 Narod piše sodbo sam. 20.35 Dunaj po notah. 21.30 Rezervirano za risanke. 21.50 Geminus - film.

Dvajseta obletnica kino dvorane v Bazovici

30. julija 1950 smo imeli v Bazovici posebno slavje — odprtje nove kino dvorane. Prisotnega je bilo mnogo občinstva. Nastopil je domači cerkveni pevski zbor in igralska družina, ki si je dala naziv »Bazoviški oder«, z Jalnovo igro »Dom«.

Velike zasluge za dograditev kino dvorane sta imela župnik g. Marijan Živic in tedanji kaplan g. Stanko Zorko. Slednji je skrbel za dramsko skupino, ki je bila res zelo delavna. Pet do šest nastopov je imela letno. Mnogo je gostovala po drugih tržaških in goriških odrih.

V bazoviški kino dvorani se je v 20 letih zvrstilo nad dvesto iger, pevskih nastopov, predavanj, šolskih prireditev in veselih zabavnih večerov. Domačini pa so imeli vedno levji delež v času, ko sta tedanja kaplana g. S. Zorko in g. A. Miklavec navdušeno in požrtvovalno skrbela za prosvetno delo. Pozneje je večkrat nastopila dramska skupina, ki so jo sestavljali domači skavtje. Od 10. avgusta 1950 je bilo predvajanih skupno 1150 filmov.

Mladina Slomškovega doma ni mogla mimo te obletnice. Hotela se ji je dostojno pokloniti in nuditi vaščanom prijeten večer. Izbrala si je Molièrovo veseloigro »Zdravnik po sili«.

Ob 20-letnici je bila izdana tudi lična brošurica kot vabilo z imeni nastopajočih igralcev in kratko kroniko kino dvorane.

Na belo nedeljo, 5. aprila se je dvorana do kraja napolnila s hvaležnim občinstvom. Svojo pozornost so izkazali deželni svetovalec dr. Drago Štoka, občinski odbornik dr. Rafko Dolhar in predsednik Prosvetne zveze Marij Maver, ki so čestitali ob tej pomembni obletnici in vzpodbujali mladino, naj vztraja na začrtani poti. Aleksander Mužina je na začetku prireditve opisal delovanje v kino dvorani in navedel nekaj statistike.

Režiser Karel Mezgec, ki si je poleg drugih dolžnosti naložil še to, je zbral same mlade igralce, ki so dobri dve uri prisrčno izvabljali smeh pri gledalcih. Vse igralce je uprizoritev veliko stala. So to študentje, delavci, športniki, pevci dveh zborov — za nameček pa še igralci. Vsa čast jim in naša prisrčna zahvala. Škoda bi bilo, če bi se pri tem ustavili. Igra sama pa zasluži, da si jo ogleda še veliko ljudi. Zato bi bilo prav, da bi igralska skupina šla gostovat tudi drugam.

Igralska skupina, ki je preteklo nedeljo podala v bazoviški kino dvorani Molierovo igro »Zdravnik po sili«

Branko

† Msgr. Janez Hladnik

72 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA

(SPOMINI)

Še isti večer sem pritisnil na stroj in začel pripravljati gradivo. Nekaj mi ga je prinesel Peljhan, ki je bil pomočnik gospoda Kastelica v upravi in uredništvu.

Vso noč je tekel pisalni stroj. Moji potni vtisi, moji pozdravi, načrti našega verskega življenja, novice in še in še.

Čez dva dni je bilo gradivo zbrano. Kar v tiskarno z njim!

Kako naj se pa tam obrnem? Saj sem komaj kdaj tiskarno znotraj videl. Toda, kadar si v vodi, plavaj ali utoni. Pa sem se pognal in zaplaval.

Pa pravi tiskar: »In denar? Tukaj je dolg za dve številki.«

»Že dobro,« pravim. »Jutri prinesem.« Menjal sem sto dolarjev in bilo je za stari dolg in še za eno številko več.

V petek je šla revija na pošto in tako je izšla številka 103 »Duhovnega življenja«, prvo moje uredniško delo. Bil sem kar zadovoljen sam s seboj. Prav to mi je olajšalo položaj tudi glede tujine, ker me je tako prekrilo z delom, da nisem imel nobenega trenutka za domotožje.

Drugi dan zvečer, ko sem bil sam, se mi je stesnilo srce, a le za hip. Že sem se zavedel, da za take stvari ni časa. Potem pa mi ni nikoli več prišla domotožna misel z morečo težo.

Ljudje so zvedeli za mojo navzočnost. Prišel je Franc Kraševec, ki je pod imenom Dalibor pisal v »Duhovno življenje«. V nedeljo, 8. marca je bilo že kakih 50 oseb pri večernicah in že smo tudi uredili, da bo za naprej sveta maša na Avenidi del Campo v zavodu sester.

Ves srečen je bil Ciril Jekše iz Sela pri Črničah, ko je mogel po osmih mesecih spet zbrati pevski zbor, ki je najprej zapel to nedeljo in bo za prihodnjo nedeljo zapel v novem kraju, kjer naj bo za naprej slovensko versko središče.

KAKO PRITI DO SLOVENCEV

Pri večernicah 8. marca je bilo kakih 50 oseb. Nekako toliko se jih je zbralo tudi k sprejemu kardinala. Mnoga naša dekleta so služile v katoliških družinah in so lahko dobile dovoljenje, čeprav je bil delaven dan. Z zastavami, katere so bile nabavljene ob priliki znamenitega evharističnega kongresa, smo čakali na odkazanem mestu. Z zastavo s slovensko trobojnico in cerkveno ter argentinsko, smo privabili tiste, ki so nas opazili.

Naslednjo nedeljo je bila sveta maša. Že je bila stotina ljudi navzočih in s tem se je začela redna služba božja na Paternalu, maša na Avenida del Campo, večernice pa ob treh popoldne istotam.

Obstajali sta dve društvi, na kateri sem mogel računati: Prosveta in Tabor.

Naslednjo nedeljo je Prosveta imela svojo prireditev. Po končanih večernicah grem, da jih pozdravim. Sprevidel sem, da če jih jaz čakam, bom še dolgo lahko čakal. Tu ni več tako, kot doma, ko je zazvonilo k maši, pa je vsakdo nehote vzel klobuk in šel za drugimi. Za kom pa naj pojde tukaj in kateri zvon naj posluša?

Ko vstopim, je bil ravno odmor.

Oči vseh so se obrnile vame. Kar hitro so me obdali tisti, ki so me že poznali. Pa se mi približa tudi predsednik in me povabi na oder.

Predstavil sem se vsem.

»Tu me imate kot pozdrav iz domovine. Kdo bo rekel: Spet en kramar več, da bo svojo robo prodajal. Saj to ni več v modi. Pa ni važno, kaj kdo poreče. Važno je to, da sem tukaj. In sem prišel, da vam povem, kar bi vam povedale vaše matere. Le spomnite se, kaj vam je mati dejala pri odhodu v Argentino! Prišel sem, da vam bom pomagal vzgajati vaše otroke, da vam bom budil ljubezen do domovine in vsako nedeljo vas bom pričakoval, da pridete k maši na Avenida del Campo ob desetih in k večernicam popoldne ob treh istotam. Obenem pa vas vabim, da si naročite "Duhovno življenje", tisti, ki ga še nimate. Izhajalo bo vsak mesec za en peso letno.«

Glasno ploskanje je povedalo, da sem prav zadel. Že isti večer sem nabral nekaj naročnikov in naročnine.

Na vse strani je šla novica, da je sedaj že tu slovenski duhovnik in kje in kdaj bo služba božja.

Pri Laknerju, Cirilu Jekšetu in Subanu pa sem dobil oporne točke in sem lahko rekel, da sem pri njih kot doma.

MED PREKMURCI

Mestna četrt Paternal je bila menda nekoč vsa slovenska. Slovensko se je pelo, slovensko so kleli, po slovensko so pili, včasih se tudi stepli. Ko sem prišel jaz, se je Paternal že precej razšel ter se preselil v Villa Devoto, v Saavedro in v San Martín. Le majhen del rojakov je še živel v bližini. To so bili Primorci.

A bila je v Argentini velika skupina iz drugega skrajnega dela Slovenije, iz Prekmurja. Ti so pa bivali večinoma na Avellanedi, kar je bilo predaleč, da bi mogli prihajati na Paternal. Torej bom pogledal jaz za njimi.

Ko sem izstopil iz tramvaja, se mi je zataknila suknja in se pretrgala. Kaj hočem, vseeno moram dalje. Pridem do hiše, kjer je živelo več Prekmurcev.

»Bog daj!« pozdravim.

(Se bo nadaljevalo)

Goriške novice

† M. Andreina Treven

Prav pred veliko nočjo so pokopali v uršulinsko grobnico v Kaprivi pri Krminu m. Andreino Treven, doma iz Idrije. Bila je iz tamkajšnje znane trgovske družine in je kot dekle veliko dobrega naredila za dekliško mladino. Ko je vstopila v uršulinski red v Gorici, se je hitro uveljavila s svojimi veliikmi zmožnostmi, ki jih je imela zlasti še v glasbi, slikanju in gospodinjstvu. Nekaj časa je bila tudi voditeljica novink. Sv. kongregacija za redovnike jo je zaradi izrednih sposobnosti poslala za nekaj let v neki drugi red, da je tam uredila disciplinske in gospodarske zadeve. Na stara leta se je popolnoma posvetila molitvi in žrtvovanju za bližnjega, saj je več zadnjih let mogla hoditi le z bergljami. Njenega pogreba so se udeležili štirje duhovniki, sorodniki iz Idrije in, kljub slabemu vremenu, lepo število vernikov kaprivske župnije. Naj v miru počiva!

M. F.

Štandrež

Prosvetno društvo »Štandrež« je pripravilo v torek, 7. marca poučno predavanje o vzponu slovenske odprave na Himalajo. Vaščani so pokazali, da se zanimajo za naše planinstvo in so ob naznanjeni uri napolnili župnijsko dvorano. Predavatelja dr. Andlovica, člana te ekspedicije, je predstavil društveni predsednik dr. Damijan Paulin. Ekspedicija je štela 11 članov, katerim se je v Nepalu pridružilo še 10 šerp in 120 navadnih nosačev. Predavatelj nas je s prijazno besedo in izbranimi slikami popeljal prav na vrh Anapurne v Himalaji in spet v domovino. Obenem z lepoto gorske narave smo lahko spoznali tudi tamkajšnje prebivalce, njih navade in domove, a zlasti še pogum naših podjetnih planincev. Občinstvo je dve uri pozorno sledilo predavanju in na koncu nagradilo predavatelja s toplim aplavzom.

Števerjan

Dvojezični napisi v števerjanski občini. Občinska uprava je te dni dala namestiti ob vseh cestah, ki vodijo v občino, nove dvojezične table, ki označujejo ime občine. Poskrbela je tudi, da so bile take table postavljene ob vstopu v zaselke, česar nismo opazili pri nobeni drugi slovenski občini. Zato moramo pohvaliti doslednost naše uprave, ki se ni zadovoljila z delno rešitvijo tega problema, kakor druge občine, ki so postavile table le ob vhodu v glavni zaselek, marveč je rešila problem s širše perspektive.

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ« - ŠTEVERJAN sporoča, da bo na posredovanje Slov. gledališča iz Trsta gostovalo **v sredo 15. aprila ob 20.30** v župnijskem domu v Števerjanu Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice z igro Tomaža Linharta

»MATIČEK SE ŽENI«

TOPLO VABLJENI!

Šport v Števerjanu. Kot je znano, imamo tudi v Števerjanu športno združenje »Brda«. Odbojkarska ekipa tega društva se udeležuje letos promocijskega prvenstva. Tako je v ponedeljek igrala v Gorici proti ekipi Juventine iz Štandreža in jo gladko premagala s 3 : 1 (15 : 9, 10 : 15, 15 : 12, 15 : 12). Proti razigranim Bricem niso mogli Štandrešci nič opraviti, čeprav so se trdo upirali. Aldo Mačus je bil v izredni formi in je neprestano tolkel na mreži. Če bi mu še tolkač Simon Komjanc bolj uspešno pomagal, bi bil izid za Štandrešce še bolj porazen. Pohvaliti moramo še Roberta Beretto in Klavdija Fattoreja. V nedeljo ob 11. uri se bo ta ekipa srečala v Štandrežu z ekipo Velox, v ponedeljek ob 20.30 pa z ekipo Mladost iz Doberdoba.

Kulturni večer. V četrtek je SKPD »F. M. Sedej« pripravilo izredno zanimiv kulturni večer. Povabilo je namreč dr. Andlovica iz Šempetra pri Gorici, da je predaval in predvajal skioptične slike o slovenski planinski odpravi na Himalajo. Številna publika je z zanimanjem spremljala predavanje.

Gostovanje Bohinjcev. V soboto, 4. aprila je bilo v okviru kulturnih izmenjav med društvom SKPD »F. B. Sedej« in gasilskim dramskim društvom iz Češnjice v Bohinju gostovanje slednjih v Števerjanu z Medvedovo igro »Stari in mladi«. Takih srečanj morami biti le veseli in priporočljivo je, da bi tudi druga društva sledila zgledu števerjanskega društva ter vzpostavila stike z društvi iz domovine.

Novo iz doberdobske občinske uprave

Po dolgih letih vztrajanja manjšinskih svetovalcev iz Doberdoba bo doberdobsko pokopališče vendarle imelo vodo. Stroški so vključeni v načrt in v okviru programa javnih del, ki so dobila prispevek na podlagi deželnega zakona št. 23. Tako bo rešeno tudi vprašanje vode na pokopališču, ki jo je doberdobsko ljudstvo čakalo že toliko let. Občinska uprava bi bila lahko že zdavnaj ugodila tej želji, pa se je vedno izgovarjala z gradnjo novega pokopališča in velikimi stroški, čeprav so jo svetovalci manjšine opozarjali na razne zakone, bodisi tiste, ki zadevajo gorsko področje bodisi na deželni zakon št. 27 iz leta 1965.

Tudi zadeva ceste Poljane-Palkišče, na katero so manjšinski svetovalci vedno opozarjali, se sedaj bliža rešitvi. Dežela bo na podlagi zakona št. 18 z dne 31.8.1965 finansirala cesto, ki gre od Razkrižev (Crosara) preko Poljan do Palkišča. Načrt predvideva 20.408.165 lir stroškov. Od teh bo 98 % prevzela Dežela, 408.165 lir pa bo morala prispevati občina. Če se bo občina količkaj pozanimala, bo možno to cesto kmalu asfaltirati.

V sredo 8. aprila sta svetovalca opozicije Slavko in Marija Ferletič vložila g. županu iz Doberdoba tudi interpelacijo, v kateri ga sprašujeta, kaj je občinska uprava ukrenila glede pogozdovanja v doberdobski občini. Znano je, da je Dežela za to silno občutljiva in celo zaskrbljena, ker ne dobi zemljišč za pogozdovanje. Občina je bila že zainteresirana tudi od strani privatnikov in samih navedenih svetovalcev v občinskem svetu. O vsem tem je znano le to, da pristojni uradi do sedaj od doberdobske občinske uprave niso prejeli konkretnih predlogov.

Občni zbor Slovenske katoliške skupnosti

Slovenska katoliška skupnost na Goriškem, ki sestavlja skupaj s Slovensko demokratsko skupnostjo Slovensko demokratsko zvezo (SDZ), je imela preteklo soboto 4. aprila svoj občni zbor. Udeležilo se ga je tudi zastopstvo Slovenskega ljudskega gibanja iz Trsta (dr. Simčič in dr. Mljač) ter deželni svetovalec dr. Štoka, dr. Sfiligoj od Slovenske demokratske skupnosti pa je poslal pozdravno pismo.

Občni zbor Slovenske katoliške skupnosti (SKS) je odprl in vodil dosedanji njen predsednik dr. Anton Kacin. Tajniško poročilo je podal dr. Ninko Černic. Iz poročila je bilo razvidno, da zadnje čase med obema skupinama, ki sestavljata SDZ, ni bilo pravega sodelovanja, kar naj bi novi odbor SKS skušal spet spraviti v red.

Glavna točka občnega zbora je bilo sprejetje novih pravil. Razprava o posameznih členih (bilo jih je 21) je bila stvarna ter prežeta z željo, dati politični organizaciji katoliško usmerjenih Slovencev na Goriškem trdno osnovo. Najprej se je glasovalo o posameznih členih, na koncu pa o celotnem osnutku. Bil je sprejet soglasno. Prvi člen je zanimiv zlasti v tem, ker se je Slovenska katoliška skupnost preimenovala v Slovensko ljudsko gibanje s sedežem v Gorici. Namen SLG v Gorici je organizacija politične in socialne dejavnosti Slovencev na Goriškem ter obramba narodnih pravic. Pri tem se SLG drži načel krščanskega socialnega nauka in načel državne ustave.

Po sprejetju novih pravil so sledile volitve izvršnega sveta. Predložena je bila le ena lista s 24 imeni. Odobrena je bila skoro soglasno ob enem vzdržanem glasu. Novoizvoljeni svet se bo sestal v četrtek, 9. t. m. in bo izvolil iz svoje srede predsednika, tajnika in pet odbornikov.

Novi odbor se bo moral takoj spraviti na delo: urediti bo moral svoje odnose z drugim partnerjem v SDZ in misliti na občinske ter pokrajinske volitve, ki bodo za Slovence uspešne le, če bomo demokratični Slovenci enotni v ciljih in iskreni v medsebojni povezavi.

Ker je moral preteklo nedeljo odpasti zaradi prometnih ovir na odseku Vrhnika-Postojna najavljeni oratorij za soli, zbor in orkester

F. G. HÄNDEL

MESIJA

javljata Glasbeno-umetniška ustanova mesto Gorica in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici, da bo koncert v cerkvi sv. Ignacija na Travniku **v nedeljo, 12. aprila ob 20.30.**

Vstopnina 500 lir (za mladino 300 lir)

Sv. Ivan

Preteklo soboto sta si v župnijski cerkvi sv. Ivana v Trstu obljubila večno zvestobo Nada Žerjal in Tulio Zaghet, oba velika ljubitelja glasbe. Nevesta vodi naš cerkveni pevski zbor in orgla v cerkvi. Zato je razumljivo, da se je vršila poroka zelo slovesno. Poročno mašo in poročni obred je opravil nevestin brat openski župnik g Vili Žerjal. Pevski zbor je pel pod vodstvom prof. Marte Kocijančič. Cerkev so napolnili bratje in sestre, svaki in svakinje, starši in seveda tudi nečaki, poleg tega šolska mladina in številni prijatelji. Med svati je bil tudi nevestin svak, rimski hotelir Vinko Levstik, ki je pri kosilu napil ženinu in nevesti ter vsemu »klanu« Žerjal, ki se odlikuje po svoji zvestobi do Cerkve in po svoji narodni zavesti. Srečnemu paru, ki ubira novo življenjsko pot, želimo obilo veselja in sreče.

Na povabilo prosv. društva »Standrež« ob sodelovanju Slov. gledališča iz Trsta nastopi **v nedeljo, 12. aprila ob 20h** v župnijski dvorani v ŠTANDREŽU Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice z Linhartovo komedijo

TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI

VSI TOPLO VABLJENI!

Pastirček štev. 7

Naravno je, da se je tudi »Pastirček« spomnil Gospodovega vstajenja s črtico »Vstajenje«. Tudi zgodbica o dveh kanarčkih je prežeta s spomladanskim in velikonočnim vzdušjem. Pastirčkova pesem to pot je Matija Tomca »Zvonček«. Prav pretresljiva je zgodba iz Seville v Španiji, kjer znajo na posebno doživet način obhajati veliki teden in Kristusovo ter Marijino trpljenje.

O popevkarskem festivalu v Sanremu piše Mira. Utemeljeno ugotavlja, da postajajo pevci lahke glasbe pravi maliki predvsem mladih ljudi. Skavt Ivo Jevnikar razpravlja o sledovih in o pomenu, ki ga imajo za stezosledce. Skavtinja Pojoči galeb je prispevala kratek pomenek o gospodinjstvu. Marko Jevnikar govori o drugem pristanku ameriških vesoljcev na Luni, Branko pa predstavi Spiridiona Luisa, ki je bil prvi zmagovalec v maratonskem teku (42.175 m) na obnovljenih olimpijskih igrah v Grčiji ter opiše značilnosti tega teka.

Ostale strani v sedmi številki »Pastirčka« polnijo dve povesti v nadaljevanjih ter dopisi mladih sodelavcev. Najboljši je tisti na prvi strani, ki ga je napisal Tomaž Simčič in ki poroča o poti v Stoblank v Beneški Sloveniji, kjer so 18. januarja letos združeni cerkveni pevski zbori s Tržaškega priredili koncert slovenskih božičnih pesmi.

—jk

ŠPORT

V preteklem času je bilo športno delovanje Olympije precej živahno. Zlasti so tekmovali najmlajši za mladinske igre (Giochi della gioventù). V svoji skupini so fantje, zbrani iz Alojzijevišča, premagali moštvi Audax in Vittoria, izgubili pa so proti moštvu San Luigi. Pomerili so se potem še z Domom, da bi imeli možnost vstopa v finalno tekmovanje, a so bili poraženi z 2 : 1. Škoda, ker so se lepo vživeli v igro in imeli možnost zmagati. Dobro sta se izkazala Sivec Anton in Ferfolja Gabrijel, pa tudi drugi: Cotič, Peric, Soban, Merkelj, Kragelj, Figelj, Devetak in Kalc.

* * *

Prejšnjo nedeljo so mladinci Olympije nastopili na deželnem mladinskem prvenstvu. Pomerili so se z moštvi Kennedy iz Vidma (izgubili 2 : 0) in z moštvom iz Pordenona (zmagali 2 : 0). Prvo mesto je zasedel Bor, drugo Kennedy, tretje Olympia, četrto pa Pordenone. Znatno se je poznalo našemu moštvu, da sta manjkala dobra igralca Plesničar in Rivo. Igrali so: Špacapan P., Špacapan M., Kramberger, Uršič, Kranner M., Oman, Nanut.

* * *

V teku je sedaj promocijsko prvenstvo. Tudi Olympijo zastopa eno moštvo, in upamo, da se bo dobro izkazalo. Igrajo: Devetak S., Sfiligoj, Kogoj, Collini, Kramberger, Pintar, Ianiello, Černic V., Frandolič.

* * *

Dva člana Olympije, Marko Kranner in Ivan Plesničar, sta se udeležila državnih smučarskih tekem CSI v Cerviniji, ki so bile pretekli teden. V veleslalomu je zasedel Kranner šesto mesto od 70 udeležencev, Plesničar pa 45. mesto. V slalomu sta se tako uvrstila: Ivan 20. mesto od 45 tekmovalcev, Marko pa 21. mesto.

OBVESTILA

Romanje v Lurd

1. Vpisovanje v Lurd se je zaključilo. Prijavilo se je 540 romarjev.

2. Duhovniki naj pošljejo sezname udeležencev in število interesentov za ležalnike v vlaku.

3. Romarji naj si pregledajo dokumente (velja osebna izkaznica ali veljavni potni list).

4. Zadnji obrok je treba plačati do 17. maja 1970.

5. Vodstvo je na razpolago za vsako informacije: za Gorico uprava Katoliškega glasa. Voditelj goriške skupine je msgr. Franc Močnik, za Trst pa

DUŠAN JAKOMIN, Trst - tel. 815909

Dan za duhovske poklice se bo obhajal letos tretjo nedeljo v aprilu, 19. t. m., ker govori ta dan evangelij o Dobrem pastirju. Prejšnja leta je bil ta dan na drugo nedeljo po veliki noči, ker je bila to nedelja Dobrega pastirja.

V soboto, 11. aprila ob 20.30 bo dramska skupina prosvetnega društva »Standrež« gostovala v prosvetni dvorani v Nabrežini s komedijo »GLAVNI DOBITEK«.

V dvorani Katoliškega doma v Gorici bo v soboto 18. aprila ob 20.30 koncert novogoriškega okteta in moškega zbora iz Vrtojbe. Na prireditev že danes opozarjamo.

Tržaški g. nadškof bo v nedeljo, 19. aprila obiskal župnijo sv. Jerneja na Opčinah.

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu priredi v soboto, 25. aprila letos srečanje pesnikov, glasbenikov in duhovnikov. Namen srečanja, ki bo v Slomškovem domu v Bazovici, je določiti nov besedni in glasbeni izraz v sedanji cerkveni slovenski vokalni glasbi.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja »France Prešeren« v Trstu obvešča, da 15. aprila 1970 zapade rok za vložitev prošenj za pripustitev k zrelostnemu izpitu. Pojasnila daje tajništvo šole.

DAROVI

Za cerkev sv. Cirila in Metoda v Stojakovem (Makedonija): Robert Daneu, Sv. Križ pri Trstu, 2.000 lir.

Gdč. Gabrijela Mikuluš, Gorica, daruje po 5.000 za Alojzijevišče in za Zavod sv. Družine.

Za števerjansko cerkev: Namesto cvetja na grob Humar Terezije družina Terpin Franc 5.000 lir.

Za Marijanišče: Darko Cerkvenik 10.000.

Za Slomškov dom: Namesto cvetja pok. Anici Dolhar družina Živic 3.000, v spomin sina Stojana Lipanje starši 3.000, Marija Ražem 5.000, Darko Cerkvenik 10.000, Fiabane iz Padrič 10.000, N. N. 5.000, N. N. 500, Mirošič 1.000.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

RADIO TRST A

Spored od 12. do 18. aprila 1970

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: M. Twain: »Tom, mali detektiv«. Drugi del. 11.45 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 V. Cajoli: »Štiri redovnice pod obtožbo«. Drama v treh dejanjih. 16.50 Revija orkestrov. 17.30 Pri naših pevskih zborih. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Melodije iz filmov in revij. 20.30 Iz slovenske folklore: Ljudske pesmi.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Zbor S.A.I.C.I. iz Torviscose. 21.05 Pripovedniki naše dežele: Tito Maniacco: »Zgodba o slikarju, belem zmaju in biseru«. 21.25 Romantične melodije.

Torek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojó. 19.10 Humor v slovenski literaturi (2) »Janez Trdina«. 19.45 Moški zbor »V. Vodopivec«. 20.35 Mascagni: »Mali Marat«, opera v treh dejanjih.

Sreda: 11.40 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Ema Starčeva«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Sodobne popevke. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 18.30 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Ljudske pravljice in povedke. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 »Družinski obzornik«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst. 17.35 Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«. 19.10 »Pisani balončki«, rad. tednik za najmlajše. 20.35 Finn Björnseth: »Besede za dva glasova«. Radijska drama. 21.20 Plesna glasba. 21.50 Skladbe glavnih dob. De La Malle: 13 rondojev.

Petek: 11.40 Radio za drugo stopnjo osnovnih šol. 12.10 Pravni položaj žene v Italiji: M. Bellomo (7) »Leta krize civilnega zakonika med letoma 1865 in 1942«. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 18.30 Radio za drugo stopnjo osnovnih šol. 19.10 W. Cesarini Sforza: Pravo in krivo - o razvoju moralnih in pravnih pojmov - 3. oddaja. 19.25 Priljubljene melodije. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 16.10 Operetne melodije. 16.30 I. Pregelj: »Otroci sonca«. Tretji del. 16.50 Orkestri in zbori. 18.30 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Št. Lenartu. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 S čitalniških odrov: Anton Klodič: »Novi svet«. 21.40 Vabilo na ples. 22.40 Zabavna glasba.

★

Slov. gledališče v Trstu je organiziralo gostovanje Primorskega dram. gledališča iz Nove Gorice v sledečih krajih: v nedeljo 12. aprila ob 20. uri v Štandrežu (župnijska dvorana), v sredo 15. t. m. ob 20.30 v Števerjanu (župnijska dvorana), v četrtek 16 t. m. ob 20.30 v prosvetnem domu na Opčinah in v petek 17. aprila ob 21. uri v kino dvorani v Bazovici. Igralci iz Nove Gorice bodo predvajali A. T. Linharta »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«.

SLOV. KATOL. DRUŠTVO »HRAST« IZ DOBERDOBA

priredi **v sotobo, 11. aprila ob 20. uri in v nedeljo, 12. aprila ob 16. uri** v novem Mladinskem domu v Doberdobu igro v štirih dejanjih

PRISEGA OPOLNOČI

(Cigan Marko)

Napisala Marica Komanova

VLJUDNO VABLJENI!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo